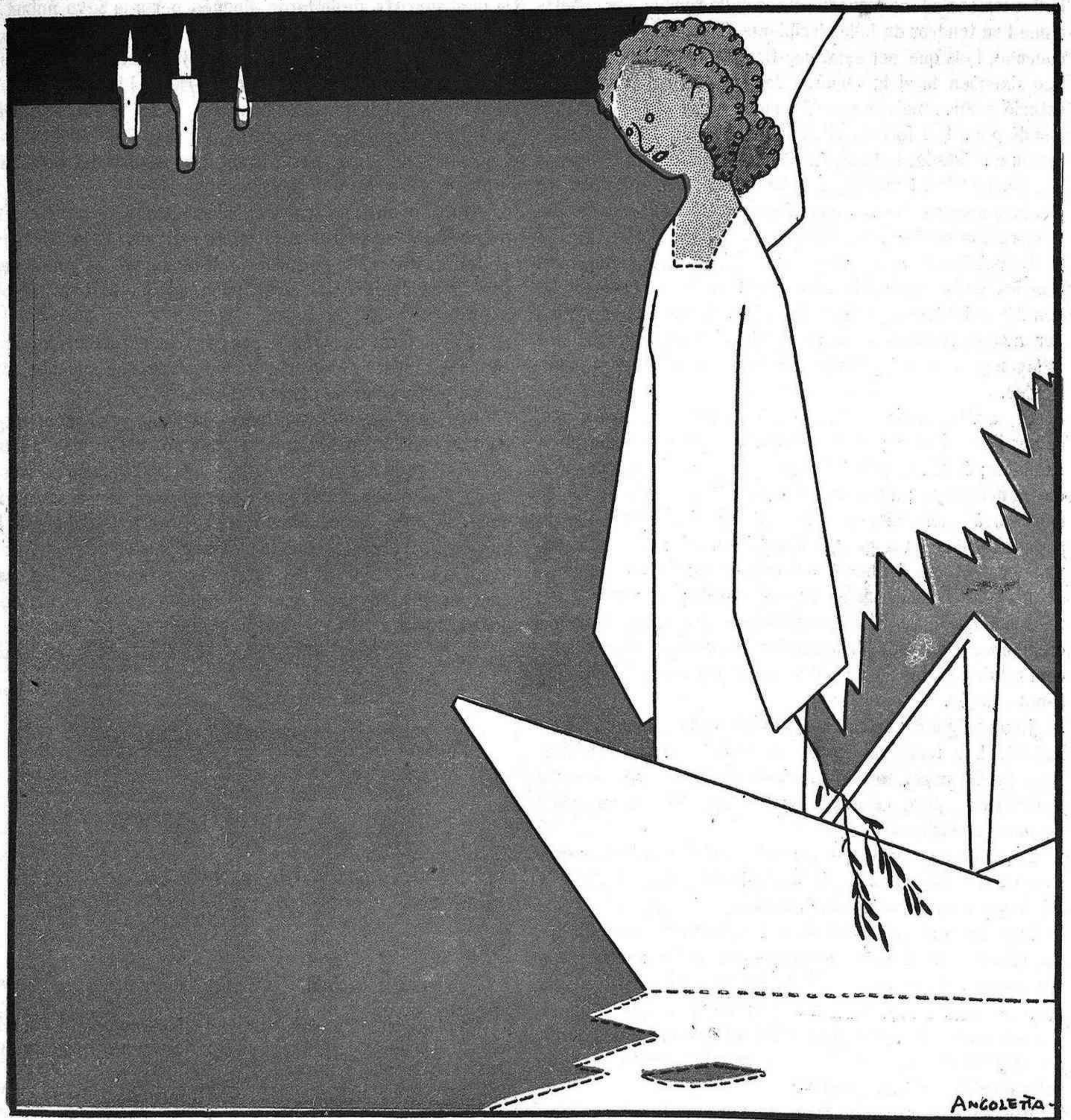

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 4 D'ABRIL DE 1913
Núm. 1788 ————— ANY XXXV

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT
10 cèntims ————— Atrassats: 20

ESCLAT PRIMAVERAL

— Aquí teniu el verd, símbol
del credo vegetalista,
el color de l'esperança...
i el de la pornografia!

Símbols primaverals

Els que'ns passem la major part del dia de nassos al paper, els que'ns toca més la llum elèctrica que no pas la del sol, els que vivim reclosos en l'immutabile decoració d'un despatx periodístic, apenes ens donem compte de les trasmutacions de la natura.

Un dia llegim en el calendari la bella paraula Primavera i allavors ens adonem que'ls arbres de la rambla són coberts d'una lleu tendror de fulles incipients. Tant poca cosa ni ens commou, i els que per estar cap-ficats no miren el calendari i no aixequen la vista enlaire, del traspàs de l'hivern a la estació poètica no'n tenen altre indicatiu que les fiblades dels ulls de poll. Per fortuna, l'ull de poll sembla ésser inevitable en un ciutadà, i el que és un poc observador i s'observa degudament a sí mateix, segons la màxima socràtica, té d'alguna manera la revelació d'aqueix gloriós resucitar de la terra a la voluptuositat i a la vida.

La publicació en els diaris de les llistes de composicions rebudes en la secretaria dels Jocs Florals, seria també un bon indicatiu del temps de les flors, si un inexplicable despreci per aquella festa catalanesca no reduís a tres o quatre les fulles impreses que en nostra capital s'arrisquen a publicar-les.

Sí, amics meus: de tot aquell palpar misteriós dels camps i dels boscos; de tota aquella tendrívola emoció de l'ambient; de tot aquella halenada vivificadora que's desprèn de les muntanyes; d'aquell passar aurenets per la tebior de l'aire arràn dels sembrats verdejants; d'aquell revolar de papallones damunt la grogor dels naps en flor; d'aquelles nevades ostentoses del borró dels pollancre; d'aquell apuntar de pixa-llits i margaridoies en els marges; d'aquella suau tendresa que's fica al cor, alhora que un impuls d'energia creadora ens abranda l'imaginació; el cronista, aquest any, com tots els ciutadans de Barcelona en tots els anys, no n'ha sabut pas res.

Jo us vaig a dir en confiança lo que m'ha anunciat l'arribada del bon temps de les il·lusions i dels amors romàntics. Fou, primerament, aquell parell de cigonyes que viu en la *pajarera* del parc, en enyorança eterna dels campanars i aiguamolls nordenys.

Elles, tant serioses, que pareixien sumides en una pregona somnolència, en una eterna meditació, aquest altre dia s'entregaven a disbauxes estravagants.

Dalt el petit brollador de pedra tosca, a manca d'altre lloc més a propòsit, es feien carícies impossibles: refregaven una contra l'altra aquells colls de color de carn cangrenada, que mai ningú ha vist descabdellats; obríen les ales immenses; sucaven el bec a l'aigua i el feien repicar, amb un soroll de canya esquerpada un sí és o no és esborronador, i alternativament feien salts fantàstics.

Em va costar d'entendre que estaven alegres, però, un cop entès, vaig meditar el motiu d'aquella alegria.

Confesso que fins que una altra visió, del tot distinta, tornà a sumir-me en grans reflexions, vaig romandre ignorant quina mena de goig íntim feia perdre la formalitat característica an aquell parell de cigonyes.

L'altre indicatiu aclaratori fou el pas majestàtic d'un picador de braus pel carrer de Pelai.

Anava montat en un cavall magre, que trotava amb encarcament de vell presumit. Sota el cel plujós, trist, invernal, aquella bestia, que marxava a la mort, a ofrenar les seves tripes ignocentes, amb els narius encara fogosos i les nobles orelles dretes i atentes a no sé quines remors de sensualitat, va sagnar. Sense un pressentiment d'on el conduïa aquell genet estrany amb *jaquetilla* d'or i berret ample; sense que'l drap de sobre l'ull li dongués angoixa; sense que la llum somorta de la tarde tingués per a la seva ànima de irracional cap misteri tràgic; ell reneixia indubtablement a la vida al veure la minsa verdor dels jardinets universitaris i a l'ensumar llunyans efluvis de femella, i la sang, aquella sang que una hora després hauria ja regat la sorra del circ, se li tornava sang de joventut.

Al mig del meu apesarament per la sort del nobilíssim brute, el séu sagnar va cridar-me l'atenció.

Per altra part, no és pas difícil saber que les *corrides de toros* són precursoras dels calors estivals. Vaig relacionar el fet aquest amb el jugar de les cigonyes enigmàtiques i vaig caure de ple en el coneixement de que estàvem en plena primavera.

Us puc jurar per Déu, sense perill de perdre l'ànima, que cap més senyal he vist en mon entorn de que imperi el joliu temps estimat per mi i pels romàntics.

Ara ja'm sembla que també la sang se'm renova; que aquí on escric aquesta crònica, que no ho és, flaira a llesamí; que'l reflector verd del llum que m'il·lumina és fresc i humit de rosada, com l'herba dels prats, i, per a acabar-me de fer l'il·lusió de que sóc a fora, a gaudir a ple camp de les gales primaverals, encenc la pipa amb mistos de cartró, com si bufés el ventijol del mig-jorn, el que fa brandar les branques de lila odorant i onejar els blats en les feixes, on la guatlla canta.

P. BERTRANA

LA CAPELLETA ⁽¹⁾

ASSAIG DE PSICOLOGIA BARCELONINA

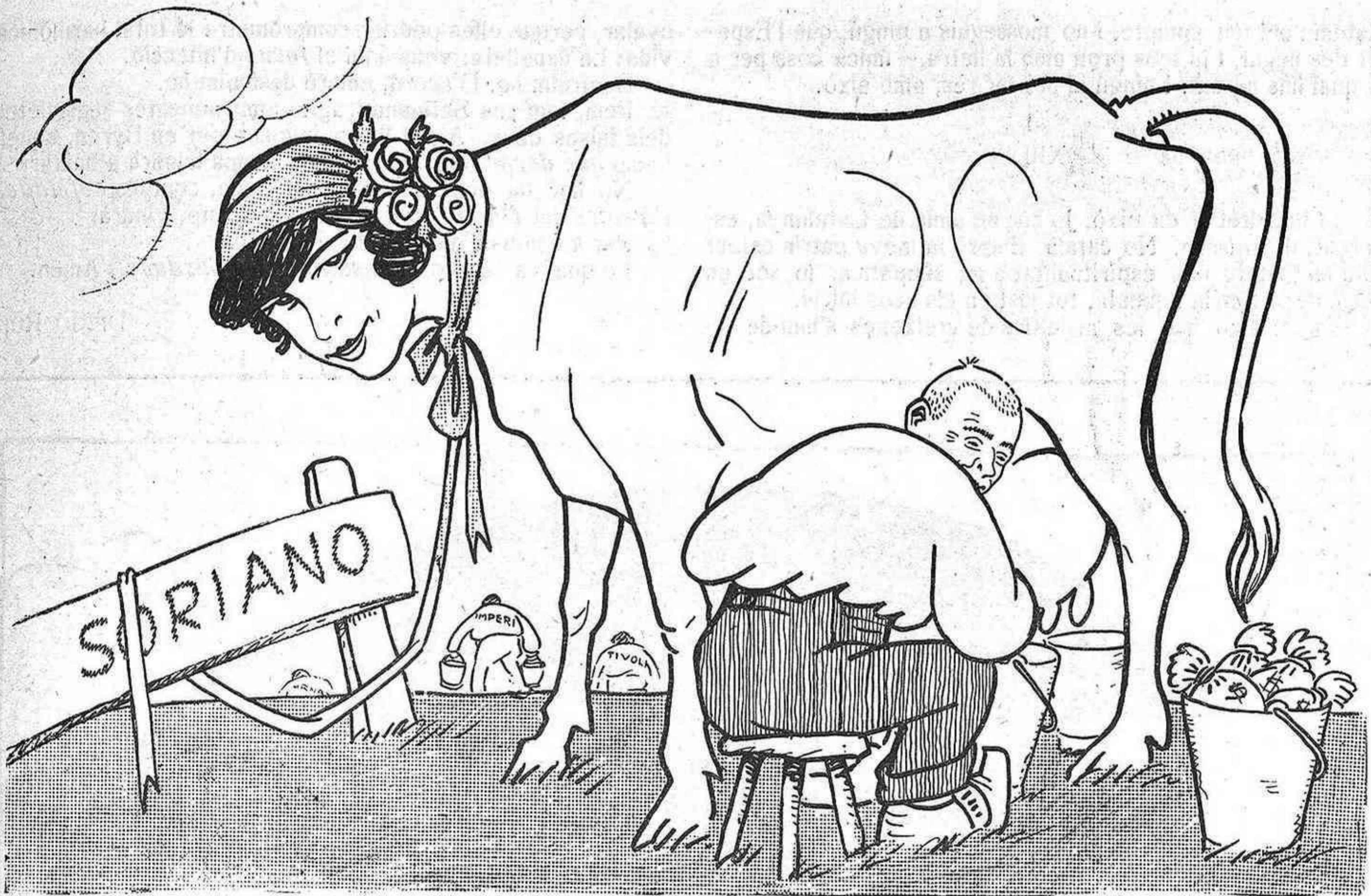
(Acabament)

XI

I quina responsabilitat! Això ja sols fa una mena de religions respecte...

La responsabilitat dels intel·lectuals de capelleta, és, realment, formidable. Perque, mireu: deixeu de donar els vostres braços a l'agricultura, a la marineria i al comerç. I us comprometeu d'una manera tàcita, emprò no menys solem-

(1) Vegi's el número anterior de L'ESQUELLA.

EN CHIL I LA RAQUEL

— Què's creien?... Que assò estava agotat?... Que no se'n treuria un solt rachat?... Pus mireu si dóna, encara, la vacal

nial, per això, a dedicar-vos a l'Esperit, a conrear l'Esperit, a viure i morir per a Ell. I el vostre germà del rem i de la falç i de la cana, us dirigeix cada jorn aquesta formal pregunta: —Germà, què has fet, de fort i de positiu? Quin nou regne ha estat guanyat per tu, per a la patria? Quina nova forma de poesia o de pensament?—

I vosaltres—nosaltres tots—hem de respondre, hem de saber respondre davant el tribunal, que'l pagès, i el mariner, i l'obrer—i aqueixos heroics dependents de comerç de Catalunya—ens formen.

Un nostre diputat a les Corts d'Espanya, va fer famosa aquesta frase,—insistentment referida a les lluites per a les conquestes polítiques: *hi posarem el coll*. Doncs, sí, sí; el coll, abans de deixar d'acceptar la gravíssima Responsabilitat de la qual és qüestió ara.—I les capelletes és una manera d'atenuar-la, d'eclipsar-la, la Responsabilitat aquesta; la manera de fer veure que s'ha treballat, essent mentida; la manera de fer veure que s'ha estudiat, essent fals, d'impia falsetat pueril; la manera de fer veure que s'és fort essent un covard, que s'és magnànim essent un envejós.

S'ha de fer una Setmana tràgica amb aquestes capelletes. Foc espiritual que consumeixi i devori *ex-votos* de pedants i imatges de *cursis*!

XII

Sigueu nobles. Prodigueu la generositat. Hi hà una manera de veure i d'actuar, al món, que jo'n diria a la *Tintoretto*. Aquesta és la manera que en castellà s'expressa gràficament, dient que *no duelen prendas*. El venecià pintava així, generosament, abundantament, sense que li dolgués donar-nos la seva ànima...

Amistat, amistat és lo que cal aquí! Mireu que morim, asfixiats, a causa de *doler prendas*. L'Esperit—la Poesia,

el Pensament—és molt exigent: té precisió d'una atmòsfera propícia per a prosperar. Per què voleu amargar la vida a aquells que no fan altre mal que espiritualitzar la patria?

No us canseu d'ésser bons. La bondat està en l'amistat, i fóra d'ella no hi hà activitat possible.

Ni a mi m'agradaria viure en una ciutat dormida ni el meu temperament és per a la visió beatífica dels homes i de les coses; emprò, si odieu, odieu fortament, coratjosament, obertament. Car sols el feble, el misèrrim, tem la llum.

Apreneu amb mi aquest lema carduccià:

«Domni, oh Rima, un dolce fiore
per l'amore,
e per l'odio una saetta».

Emprò una *saetta* que's vegi d'on surt, i la mà que la llença, i el pit que la reb; aïmeu els combats helènicament, anc que siga amb el furor dels sofistes de Megara. Sigueu com el mariner, com l'obrer nostre, com el pagès de la nostra terra, i que la Cultura no siga en vosaltres sinó un acreixement del Natural Valor i del Català Coratge,—mai un pretexte per a la covardia.

«El món és molt ample»—diu la saviesa popular a la nostra Costa i a la nostra Muntanya; «i el sol—afegeix—surt per a tot-hom»: sigueu nobles, feu de la vostra vida una tela a la *Tintoretto*. Vosaltres hi guanyareu. L'Art, el Pensament a aquesta terra, també.

Arreu, procedir així és capital; aquí, essencialíssim. Catalunya té necessitat urgent de conèixer els seus enemics; no surten sempre a la llum: s'amaguen a les capelletes. Esquifidet fildleg i professorat atrabiliari que mai sabràs lo que és poesia, malgrat la teva barba que ja va per blanca i els teus textos paleogràfics i la teva ridícula estatura: sents això?

Estudia pel teu compte, i no mosseguis a ningú, que l'Esperit t'és negat, i ja tens prou amb la lletra,—única cosa per a la qual has nascut. I ningú hi pot fer res, amb això.

XIII

Jo tinc dret a dir això. Jo sóc un amic de Catalunya, esforçat, devotíssim. No català. Emprò la meva patria estant allà on glateix una espiritualitat a mi simpàtica, jo sóc un amic de la Patria aquesta, tot just en els seus inicis.
Es per això que les malalties de creixença s'han de se-

nyalar, perquè elles podrien comprometre la total harmònica vida. La capelleta: veus-aquí el focus d'infecció.

Destruïm-ho. D'acord, emprò destruïm-ho.

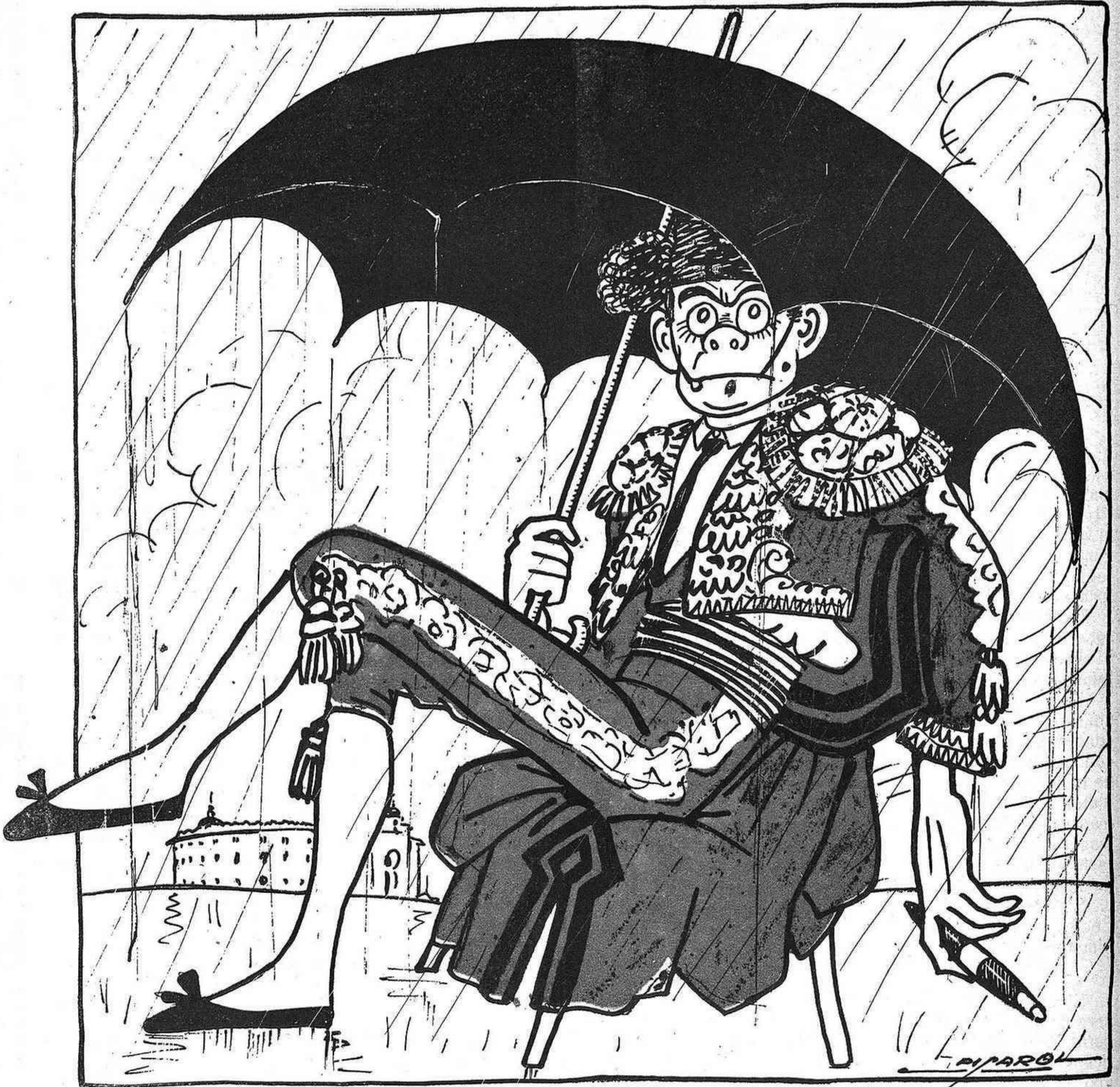
Fem, fem una Setmana tràgica amb aquestes esglesietes dels falsos déus. Ai, el llamp invocat per en Byron, aquell llamp *que dorm en silenci*, quant temps trigarà a baixar?

No sóc un pessimista: aquest llamp, com les *bofetades directes* del *Diari Intim* de Mossèn Cinto, vindrà.

Per a confusió d'envejosos i covards.

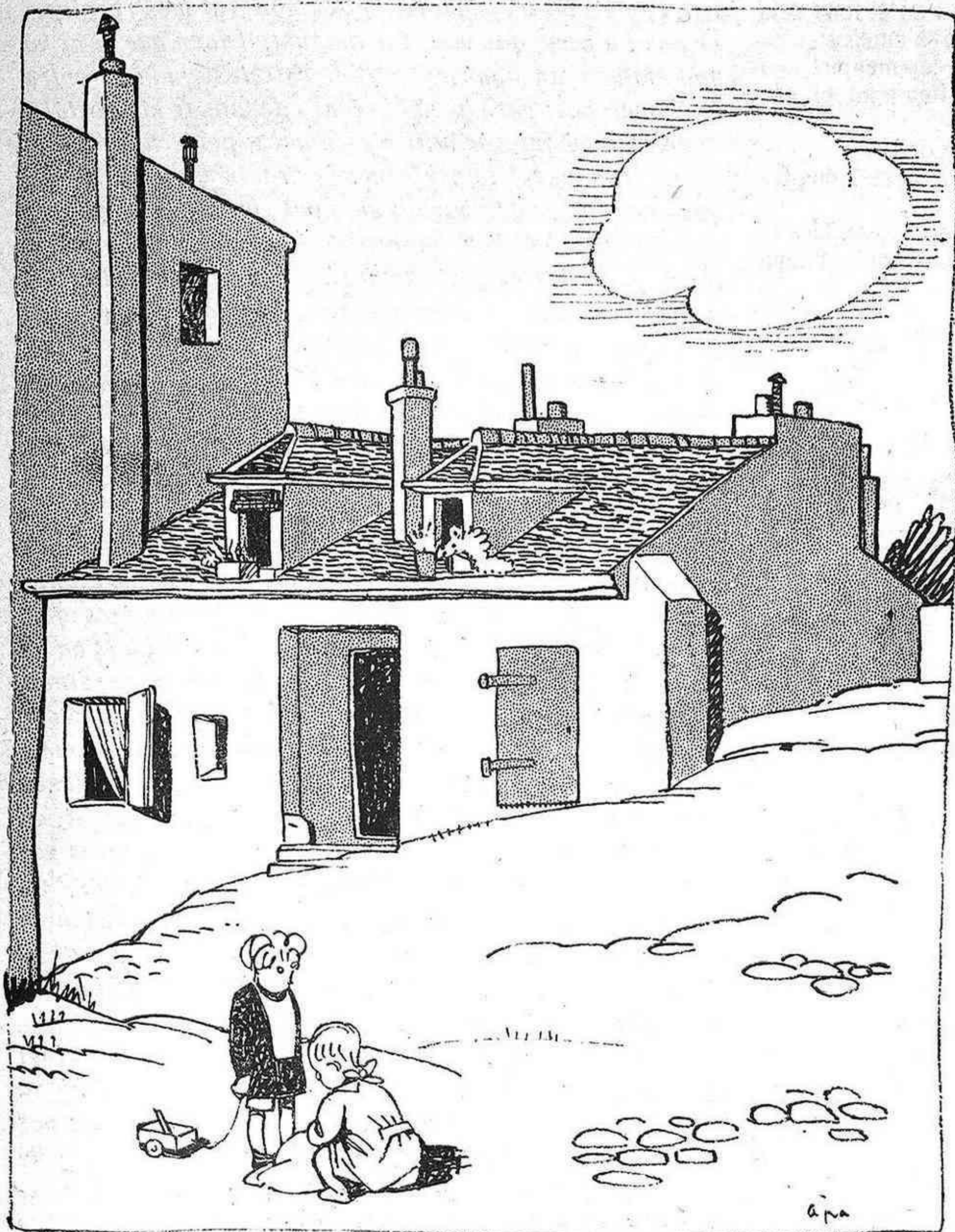
Lo qual us desitjo *in nomine Patri Carducci*. Amén.

DIEGO RUIZ

TOROS AMB GOTES

—El paraguès?... Sí, ja és un bon trasto. Però la gran invenció seria un «para-miures»

CRIATURADES

—I doncs, ja t'han desmamat, Nitus?
 —Sí; diuen que'm convenia.
 —Com ho vols fer!... Per la vida, es perd la «dida».

Un conflicte serio

M'està passant a mi, i no sé pas com resoldre'l.

Volen tenir la bondat d'escoltar-lo?

El dissabte de Gloria, o siga demà farà quinze dies, varen regalar-me un bè. Es un animalet moníssim. Blanc, nèt, ben pentinat i revestit d'un tou de llana fina com cotó fluix, sembla talment un joguet que acaba de sortir de la capsula.

Jo sóc soci de la «Protectora dels Animals i Plantes», i excuso dil-s'hi l'amabilitat amb que'l simpàtic anyell va ésser acollit a casa meua.

Si haig d'ésser del tot franc, de moment, la seva presència, va causar-me una mica d'inquietut. Flairava vagament el compromís que, pel meu caràcter de membre de la «Protectora», anava a crear-me; però, incapaç de desairar al bon amic que'm feia l'obsequi, el bè va ésser admès amb la millor cara del món.

—Entra, ignocenta bestiola—vaig dirli,—entra, i tingues per segur que no podies caure en més bones mans. Jo no t'allotjaré en un estable de marbre amb menjadora de caoba,

com diu que va fer-ho Calgula amb el seu cavall Incitatus; però et donaré un tracte amorós i paternal i t'alimentaré respectant els teus gustos.—

L'animalet va donar-me una llarga mirada i, amb un to naturalíssim que demostrava la seva conformitat, va respondre'm simplement:

—Bèee!...—

I vàrem quedar entesos.

La meua morada—un quart pis, amb principal i entressol—no està feta, com pot suposar-se, per a donar alberg a animals d'aquesta naturalesa, però té la seva corresponent galeria a la part del darrera, i allà vaig instal·lar el bè per a que, lliure i amb tota comoditat, pogués respirar a plens pulmons i disfrutar de la vista del cel i de les eixides veïnes.

—Ja veus si et tracto bé—vaig tornar-li a dir, deixant-lo al mig de la galeria i mostrant-li els testos plens de flors que l'enrotllen.—Aquí serà a casa teua. Comença'n a pendre possessió... i dintre poc tindràs tot lo que necessites.—

El deixo, en efecte, sol, i quan, passada una estoneta, hi torno, horror dels horrors!..., saben lo que havia succeït?

El bè, el seràfic bè, prenent sens dubte els testos de la galeria per un camp d'aufals, se m'havia menjat totes les plantes. De la mata de pensaments no n'havia deixat ni una fulla. Els violers semblaven segats. Les franceselles, les hortensies, les clavellines, tot apareixia trocejat, perdut, fet una llàstima...

Creurien que, al contemplar aquell quadro de desolació, involuntàriament vaig aixecar el peu, apuntant a l'autor de l'hassanya?

Per sort vaig saber contenir-me.

—No!...—vaig pensar, recobrant de prompte la serenitat, un moment perduda.—Ets protector dels animals i no deus atropellar-lo. Ademés, la culpa, més que d'ell, és teua. Acostumat al camp, al veure's en mig d'aquesta verdura, què té d'estrany que'l pobre bè s'hagi cregut que això era el seu esmorzar?—

I, desitjant evitar la repetició del fet, anava a treure'l de la galeria, quan l'anyell, com si endevinés la meua intenció, va posar-se a belar d'una manera tant desesperada que va arribar a enternir-me.

—Té raó!...—vaig dir-me allavors.—Si an ell el verd li agrada, perquè haig de privar-lo d'aquest gust?... L'aire s'ha fet per als aucells; l'aigua, per als peixos, la verdura per als bèns. Vols estar-te a la galeria?... Doncs, aquí et quedaràs.—

I en aquest punt és on verament sorgeix amb tota la seva gravetat el conflicte que actualment pertorba la meua ànima.

Es una cosa clara i evident que, si el bè vol pasturar per l'eixida i fer-hi de les seves, jo no l'haig de contrariar. Sóc protector dels animals i tinc el deure de defensar-lo.

Però, al mateix temps que protector dels animals, sóc protector de les plantes. Per lo tant, com puc permetre tampoc que l'anyell, ignominiosament, les devori?

L'article primer dels nostres estatuts me diu: «Defensa als animals».

Però l'article segon me crida: «Defensa a les plantes».

Clavat en mig de la galeria, miro al bè i en el fons dels séus ulls carinyosos me sembla llegir-hi la seva súplica:

—Aquestes plantes m'agraden. Deixa-me-les menjar!...—

I al girar-me a les tristes plantes, puja fins a mi el séu clam dolorós:

—No permetis que aquest animal ens devori!...—

Què haig de fer ara, jo, acorralat entre aquestes dugues pretensions, tant evidentment oposades?...

Si hi hà algún lector que's veu amb cor per a resoldre el conflicte, a gust de les plantes i dels animals, que aixequi el dit.

A. MARCH

GLOSARI

L'ILLA BLANCA

ELS MURS D'IVIÇA

Els murs d'Iviça, diuen els tècnics que ja no serveixen, i an aquest no servir, an aquesta inutilitat, an aquesta majestat caiguda, deuen tal volta la bellesa.

Rès més fred, més civil, ni més enginyer, que'ls murs d'una ciutat quan són nous. Com que's fan de cara a l'enemic, l'amic no els pot gaudir, perque els té de veure d'esquena. Com que sols s'ha tingut en compte la defensa de la vila, la vila no té altra defensa que acotar-se i pendre paciència, i com que l'art de la guerra no s'ha fet per a embelliment, els murs nous sempre són lletjos, d'una lletgesa monòtona. Però ve que, amb el temps, s'inventen eines que aquests murs no poden resistir, i que's tenen d'abandonar, i allavors, per medi del temps, destructor i envellidor de totes les coses creades, comença el corc a rosegar, comença el sol a daurar les pedres, i aquelles parets, abans tant fredes, tant rectes, tant d'enginyer, es van modelant de mica en mica, i arriben a ésser bellíssimes quan les consideren inútils.

Sempre hem sentit simpatia per aquestes ciutats murades, que sembla que guardin les seves cases a dintre d'un estoig de pedra. Així com les ciutats noves fineixen en punts suspensius i no se sab mai on comencen, ni on acaben, ni on acabaràn, les murades donen l'idea que un cop a dintre dels portals no més hi viu una familia. Com que les cases són estretes, s'hi viu més íntimament. El mateix mantell de pedra abruga als pobres i als rics; els carrers no poden ésser rectes; l'eixida ha d'ésser an els terrats, i com que'l lloc és tant reduït, el qui vulgui tenir un jardí ha d'omplir de flors les finestres. Lo que's perd d'aire es guanya d'amor, i la vida de tots està lligada pel mateix lligam de pedra, i lo que havia sigut una necessitat de la guerra acaba per ésser un llit pairal, on s'hi aixopluga tot el poble.

Els que no'n volen, de murs, per a combatre'ls diuen que l'aire no hi pot entrar. Pot-ser no n'hi pot entrar

gaire, però d'aire, com tot lo del món, val més respirar-ne poc i a pler, que molt i a disgust. Diuen que si hi hà una malura, an aquestes ciutats estretes, quan hi entra hi fa més mal; però hi hà el recurs de tancar els portals. Diuen també que són anti-higièniques; però ens tenen ja tant... fumigats, tots els metges i tots els higienistes, que crec que s'arribarà a un punt que an els malalts desahuciats, que hauràn provat tota mena de desinfectants i antisèptics, se'ls enviarà a una ciutat bruta, com a remei de darrera hora, i, allí, l'aire que li toqui serà tebi i serà familiar, i si no pot tenir gran passeig hi tindrà el balcó dels murs, i si no hi pot criar grans jardins hi podrà criar olles d'aufàbrega, i si no hi pot tenir pajareras no li mancaràn nius d'aurenets, aucell que, encara que siga cursi, sempre se'l reb amb bons modos.

Les muralles, a més, tenen plantes arrapades a les esquerdes, que no's crien més que allí. Són plantes que sembla que neixin de l'ànima de la pedra, i regalimen cap avall, formant guirnaldes de verdor; plantes que, com els falcons, no més fan niu an els espadats on no hi arriba la mà de l'home; plantes d'ermita o de ruïnes, que no sabem en Linne com les deu classificar, però que nosaltres en diríem «Solitaries de monument». A més, allí on tenen murs, hi sol haver un passeig al cim, desde on se veu tota la plana; un passeig assoleiat, quiet, on no hi hà lloc per a passar-hi cotxes; un lloc exprés per a anar a seure, lluny de tot i de tot-hom; ademés, els murs, són un marc que enquadren la ciutat on ne tenen; un marc on el sol hi ha anat pintant tots els colors de la llum; immensa làpida de pedra on sembla que s'hi hagin d'escriure els fets més culminants del poble.

Els d'Iviça, de murs, són altíssims i abriguen tota la ciutat. Per una banda el mar els rosega, i hi va deixant, amb les algues, tots els colors de salabor; per davant hi tenen la badia, amb tots els barquets arrececats a sota l'ombra venerable, i a darrera hi hà la necròpoli, amb les tombes obrint la boca. Enllà, hi tenen l'illa, tota l'illa, amb faldades d'ametllers tirats pels camps i per les muntanyes; al lluny, en el blau, Formentera, l'illa germana dels fenicis; i al damunt, a sobre les pedres, les casetes blanques d'Iviça, com si s'haguessin parat un moment per a reposar i tornar a emprendre la volada, i a dintre, formant-ne l'ànima, aquests foscòs corredors, plens d'ortigues i d'humitat, que no se sab on van ni perque varen fer-se; baumes de pedra misterioses, on sembla que tingui de viure-hi l'ànima de les races mortes.

Tot això, tots aquests murs, són inservibles, com ja hem dit; els canons moderns, en un moment els haurien tirat per terra; són pedres que sols se sostenen per la força de la tradició; però estem tant cansats de veure coses lletges que'n diuen útils; totes les ciutats del món es van tornant tant celul'lars, tant de motllo, tant hospicianes, que pensem «Vinguen coses velles que hagin deixat de servir per lo que havien de servir i que serveixen per a un altra cosa: pel repòs que troba la vista al veure pedres centenaries, cansada del ciment Porlant».

XARAU

NOTES D'ART

Són tantes les manifestacions d'art, de les quals tenim de donar compte, que, donat l'excés d'original, no podem pas ocupar-nos-en amb l'extensió que's mereixen.

A càrrega Parés, l'Alexandre de Riquer, l'infadigable artista, ha exposat una col·lecció dels seus estudis, entre'ls quals hi han notes molt sinceres. En conjunt, l'exposició és una nova mostra de la manera elegant i hàbil a que dit artista ens té acostumats.

També en el mateix saló, aquesta setmana, en Soldevila hi exhibeix uns quants retrats al carbó i uns quants paisatges. Dels retrats, alguns tenen molt paregut, aquell paregut que saben trobar els que dibuixen amb correcció. En els paisatges no s'hi veu encara una personalitat ben acusada. Cal que'l jove artista sàpiga prescindir de certs detalls per a traslladar a la tela no més que lo que siga característic. No és pas que li manquin qualitats an en Soldevila per a ésser un artista, si, com sembla, s'entrega a l'estudi i al treball amb la fè i sinceritat que'ns deixa entreveure en l'exposició d'ara.

A càrrega Dalmau, en Regoyos ens dóna, amb les teles que hi té exposades, un nou tast del seu talent original. És el mateix caràcter fort i primitiu que seguirà essent discutit, malgrat lo qual és ben digne d'un estudi, que nostra manca d'espai ens priva de dedicar-li.

El conegut i sorprenent esmaltador en Marià Andreu, en el «Faiç Català» hi té exposades algunes de les seves obres. Com a esmaltador és l'únic. Com a dibuixant té, ja, el jove artista, una personalitat enèrgica i definida. És meravellós en elegància i en espontaneïtat. Té, ademés, el dò de l'harmonia en el color. Fins lo que sembla barroer guarda un ritme i una filosofia, i unes quantes pinzellades d'aquarela tenen prou finor per a atraure l'atenció i fer que siguin contemplades llargament.

L'Andreu té grossos projectes, que realitzarà, ajudat per la seva energia i pel seu coneixement sense límits, en l'art que conreua.

I nosaltres posem fi an aquestes migrades notes, felicitant-lo coralment.

Rescatem el Van-der-Goes

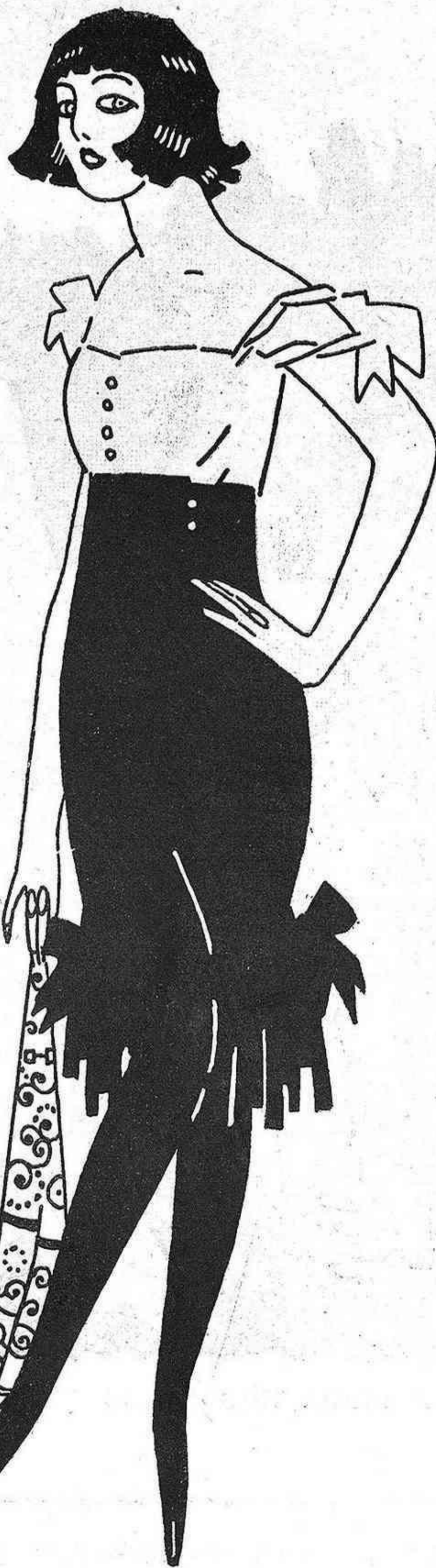
L'amor propi de tot bon espanyol ho reclama. Cal rescatar el Van-der-Goes. Fóra una grossa ignominia, una taca inborrable, més que un *topo*, una eterna deshonra, als ulls del món, no poguer rescabalar-nos del crim que aqueixos escolapis de Monforte han comès, mercadejant amb lo més sagrat, venent-se a l'Alemanya la portentosa taula *L'adoració dels Reis*.

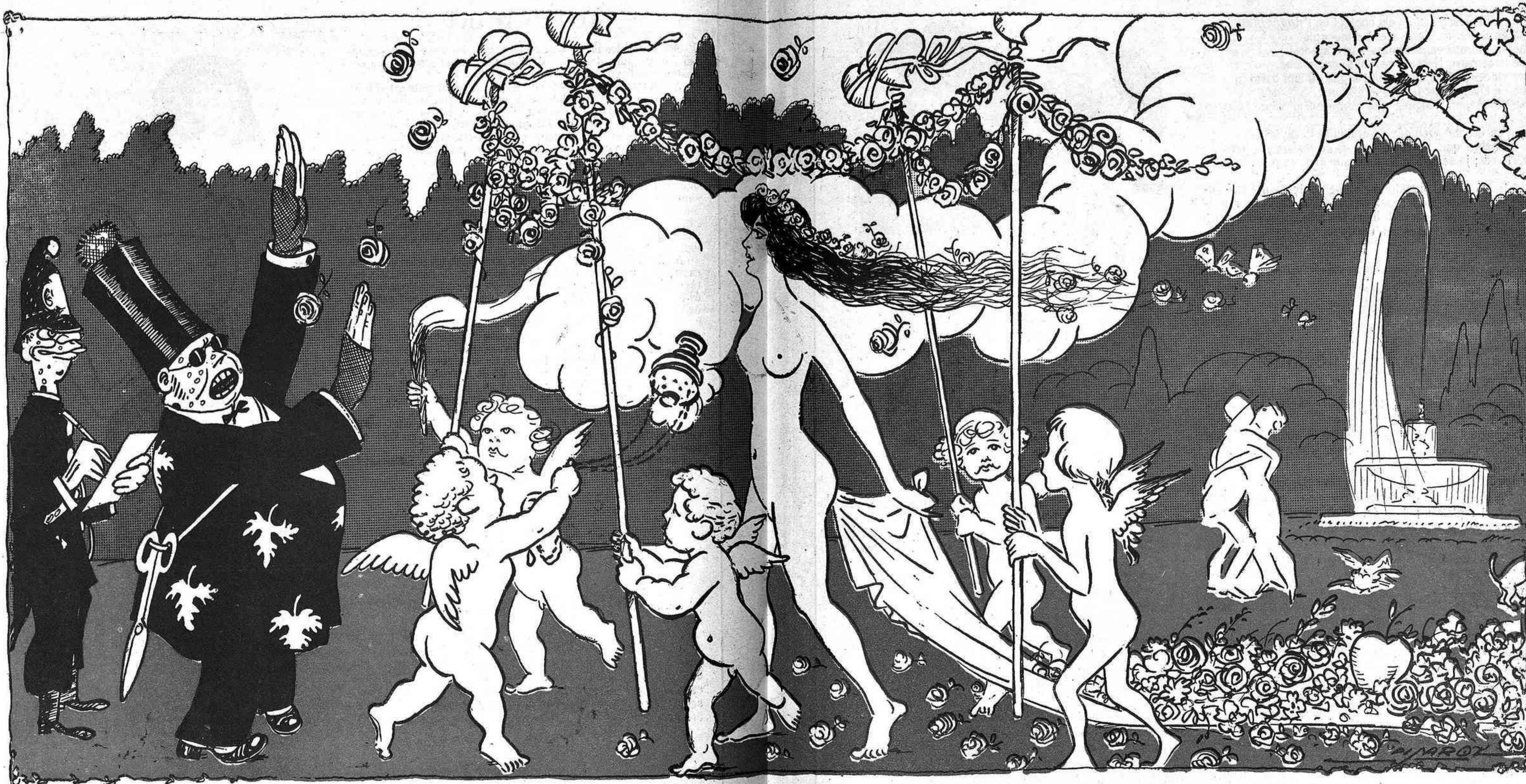

Regoyos

L'INGENUA ADMIRADORA

—Quin home, aquest Pearson!... Diu que forada muntanyes... M'agradaria conèixe'l!

ENTRADA TRIOMFAL DE LA PRIMAVERA

El senyor Esteve: — «Alto», senyoral... Queda, desde aquest moment, detinguda i denunciada per ofenses a la moral i a les bones costums.

Costi lo que costi, el Van-der-Goes ha de tornar a Espanya. Per això alabem el noble gest d'aquest grapat de patriotes que han iniciat una subscripció popular amb l'intent de recobrar la celebrada obra d'art, i que tenen el projecte, un cop restituida, de dur-la solemniament al Museu Nacional.

Totes les subscripcions, totes les tòmboles, tots els festivals, tots els sacrificis de butxaca, són d'agrair, per a portar a cap la colossal empresa que ha d'ésser avui el nostre puntillo d'honor. Qui més hi sàpiga, que més hi digui. Els

aficionats al toireig ja han tingut una magnífica idea que pot donar admirables resultats pecuniaris: volen demanar al veterà matador *Guerrita* (Rafel Guerra) que dongui una corrida de beneficencia. Imagineu-vos, lectors, lo que representa això: l'abraçada dels dos arts clàssics nacionals, la pintura i el toireig.

Sí, sí, que toiregi el Guerra; molt bé. Es d'aplaudir la pensada. Un parell de braus morts pel jubilat mestre del toireig portarien a qualsevol plaça d'Espanya vint mil persones, que de bon grat pagarien tres duros d'entrada... Però,

què són seixanta mil duros, davant del mil·lió i mig de pesetes que's necessitaràn per al rescat?

Creiem, sincerament, que'l Van-der-Goes es mereix més sacrifici, encara; creiem que s'ha d'anar més lluny en el projecte; que hem de mostrar més enginy en la confecció d'espectacles pro-Van-der-Goes. Per exemple: en comptes de toirejar el Guerra, podria toirejar en Maura, i el Guerra podria fer un discurs sobre política internacional, en qualsevol escenari. En Benavente podria fer una exposició de quadros, i en Zuloaga podria escriure una revista de circumstancies.

Es l'únic mode de cridar l'atenció del públic.

A Barcelona mateix, podríem recollir un grapat de pesetes amb molta facilitat.

Podríem demanar, ben demanat:

Que en Sostres ballés la dansa del ventre, al «Liceu».

Que en Borràs publicqués un llibre de versos, edició popular.

Que en Collaso dirigís la banda municipal o els chors d'en Clavé.

Que en Peio i en Viura lluitessin a la greco-romana.

Que en Guimerà cantés els coplets de l'Apachinette.
 Que en Solferino s'aixequés en monoplà.
 Que en Morera cantés missa a la Catedral.
 Que la senyora Karr es vestís de *boy-scout*.
 Que en Serrallara ensenyés els pits en una barraca.
 Que en Diego Ruiz passés la maroma.
 Que la Meller dongués una conferència sobre *Fosfatisme*.

I que en Cambó estrenés un drama al Paral·lel.

Es probable que ho fecin tots molt malament, però no implicaria res; ja se sab que, en casos així, es paga la bona voluntat.

La qüestió és que una dotzena d'aconteixements *sui-generis*, com aquests, són coses relativament fàcils de realitzar i que, amb tota seguretat, donarien més entrades que no donen, per ara, els negres del Tibidabo.

YORICK

La penya dels decidits

En la ciutat de Sabadell s'acaba de constituir en públic la penya secreta dels decidits, o, dit amb paraules cobertes, *conspiradores de la cultura*.

La decisió ens agrada, i ens hi adherim. L'home ha d'ésser decidit. No'ns vinguen amb defeca-dubtes. El qui vol una cosa, dir-la, i al gra, i caigui qui caigui!

Els decidits de Sabadell ja tenen el seu reglament.

Sempre, els qui volen decidir-se, en la nostra estimada terra, comencen pel reglament; després, segell, i després pis, i així que tenen senyera, es decideixen a... disordre's.

El reglament d'aquests decidits diu, entre altres decisions, que la societat ha d'ésser *«francmasoneria intel·lectual, que contendrà en su seno (el seno és el pis) los que quieran conspirar decididamente por el establecimiento del imperio de la cultura (que és el segell), i que's reuniran «secretamente» per a discutir ampliamente... sobre puntos determinados»*.

Fins aquí, tot com una seda; de la discussió en surt la llum, encara que's discuteixi a les fosques, o siga *secretamente*.

Però, anem seguint, per a entrar en materia.

Cada decidit *«llevará el traje que quiera y desee (llibertat de sastre i lliure-canvi), y todos se juramentarán para bien de la cultura, hasta el punto de sacrificarse en sueño, comida, placeres, vicios, por el ideal»*. (¡Aprobado!).

Així ens agrada! No dormir, no menjar, no pecar, no jugar a la barrotada! Ni amics, ni amors, ni maturrangues! El qui no se senti decidit a deixar-ho tot per la cultura, no és digne de decidir-se! No hi volem dropos en el gremi!

I què faràn, un cop reunits en conspiració secreta? Faràn algun mal que no's puga dir? Aniràn contra les famílies? *Atentaran contra lo establert?* Tot lo que faràn es podria dir en plena llum, però la modestia dels decidits és tant gran, que volen el secret de la fosca.

Vegi's els punts que's tractaràn:

Historia de Sabadell.

Historia del bosque d'en Feu.

Guía del visitador de fábricas de Sabadell.

La mala vida en Sabadell.

Guía del amante de los astros.

Las plantas medicinales de las montañas de Sabadell.

I altres temes que, com se veu, no podrien comprometre a cap pare de família.

INSTANTANIA

—Aquesta fotografia l'enviarem a L'ESQUELLA.

—Vols dir?

—Sí, home. No has llegit que preparen un número dedicat als «barris baixos»?...

I tot seguit, prenent energia, vénen els articles del «volem».

Volen:

En el orden dramático, representaciones al aire libre. (A Sabadell tenen molt bon clima).

Volen:

En el orden poético, recitar versos de los mejores poetas. (No crec que ofengui a ningú).

Volen:

En el orden pedagógico, Educativa y Pedagógica. (Avui dia acabarem per tirar pedagogia a l'olla).

Volen, en l'ordre musical, *aprender música y cantar canciones* (per mi, que cantin), i, per fi, volen, en l'ordre moral, *alegría y entusiasmo*, i en l'ordre material, *no emborracharnos, no hartarnos, no encolerizarnos, no enfadarnos, no criticarnos, no ser avaros ni egoístas*, i fins, *si fuera posible* (no fumar, cavallers!), *no ser fumadores*.

Això, com se veu, és un programa. Avant, doncs, fills de Sabadell: a decidir-se a ésser decidits, i, com que la cosa és secreta, ens decidim a no parlar-ne; així, el dia menys pensat, ens trobarem al damunt amb un bé-de-Deu de cultura que ja no'ns el treurem més de sobre.

XARAU

LICEO.—Les tres úniques funcions que ha donat l'incomparable Barrientos han sigut el succés d'aquests dies.

No hi hà dubte que l'afinació, l'escola de cant i la ductilitat de vèu de la María Barrientos, no's troben en altra artista; avui dia, dintre'l genre, és immillorable, com ho ha demostrat en *La Sonnàmbula* i *Il barbiere di Siviglia* (en aquesta va mancar-hi l'actriu); però, en els temps presents, no és suficient una diva per a que'l públic quedi satisfet; sense un quadro perfecte de companyia, *La Sonnàmbula*, per exemple, no's pot sentir, i, fóra la Barrientos, fou fusellable. Ja'ns fem càrrec que'ls empresaris no poden pagar en una nit tres o quatre cantants de sis mil pessetes; però, posats en aquest cas, arreconem definitivament aquest repertori macarrònic, i limitem-nos a sentir aquestes harmonioses vèus, com la de la Barrientos, en concerts a propòsit. El públic, just és confessar-ho, no sortia satisfet de les funcions de la Barrientos, sense ésser culpa de l'empresa ni de l'actriu; tota la culpa és del temps, que amb l'eloqüència de les coses innegables fa que avui s'avorreixin totes aquestes *Lucies*, *Sonàmbules*, *Traviates*, etc.; per això les ovacions més sorolloses que sentí la gran artista, foren en *Vèu de primavera*, les variacions d'Hændel i *Plany*, fragments independents de l'obra, que cantà en el tercer acte de *Il barbiere di Siviglia*.

A la Barrientos diuen que tardarem a tornar-la a sentir. Està a punt d'empendre una llarga *tournee* per Europa i Amèrica, en la que li desitgem guany i gloria.

Sense donar-li caràcter de solemnitat, un dels secrets potser, de l'èxit que va tenir, diumenge a la nit, varen fer un *Sansone e Dalila* que rès té que envejar als millors que hem sentit. La senyora Guerrini, en *Famadas*, en *Pacini* i en *Braudi* cantaren amb gust i talent, fent-se aplaudir de tot-hom. En Mancinelli, portant l'orquestra, molt bé.

Per al dimecres estava anunciat el debut d'una altra paisana nostra, que diuen que també és una notabilitat: la Carme Bau Bonaplata, qui féu *Madame Butterfly*. Ja'n parlarem.

ROME.—La companyia Larra-Giménez ha reprisat, amb gran satisfacció per part dels *morenos*, les celebrades comedies *La ducha* i *Servicio obligatorio*.

—Avui, divendres, debut de la Mercè Ramos, popular actriu còmica, que abans es dedicava al gènere líric i que permanesqué, més tard, alguns anys retirada dels escenaris.

Farà la seva presentació amb el graciós diàleg dels *Quintero Sangre gorda*.

—I per a demà, dissabte, s'anuncia l'estrena de *Camino adelante*, comèdia en dos actes d'en Linares Rivas.

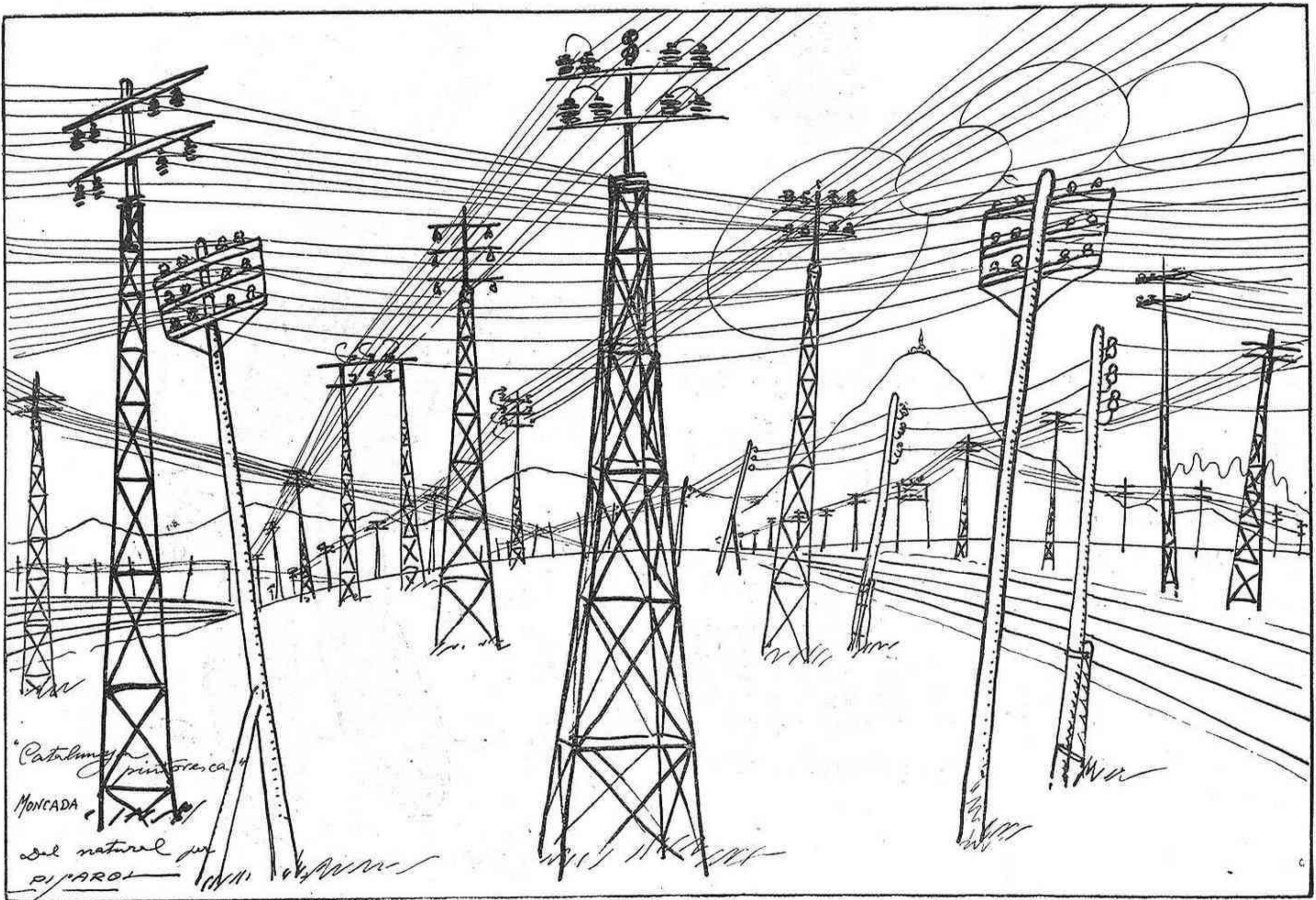
NOVEDADES.—El passat dimars va estrenar-se la sarçuela fantàstica en dos actes *¡Si yo fuera rey!*...

Per avui sols deixarem consignat que va ésser un èxit, essent molt aplaudits els actors, principalment el mestre Serrano, que dirigia l'orquestra i que's vegé obligat a repetir alguns números.

Decorat i vestuari dels dos actes, també varen complaure a la fera.

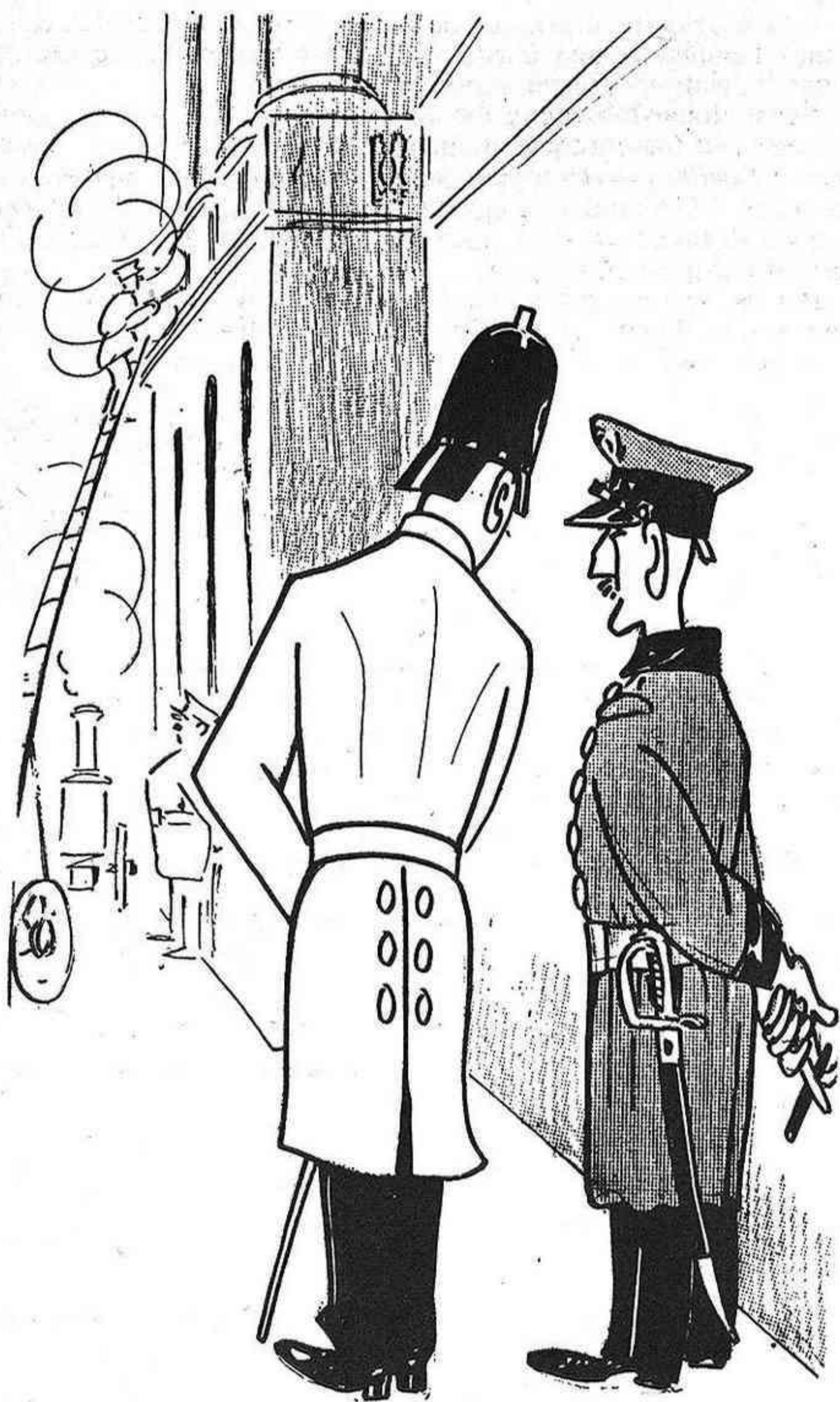
Val més així.

ELDORADO.—*El conde de Luxemburgo*, *Sangre moza* i *Lola Montes*, han fet, darrerament, les delícies dels parroquians de la casa.

CATALUNYA PINTORESCA

Un paisatge de Moncada.

REFORMES

—I doncs, que li renten la cara, a la Casa de la Vila?

—La cara rail! Els dintres le habrían de netejar.

Ahir vespre degué debutar la tiple còmica Pura Montoro, que, com sabem, és una de les artistes més mimades del públic barceloní.

—Avui, divendres, estrena, en aquest teatre, d'*El gitanillo*.

—Ademés de *Las mocitas del barrio*, que, segons dèiem la setmana passada, és la primera estrena que's prepara, l'empresa anuncia per a molt aviat una altra novetat interessant: el sainet líric valencià *El motillo*, original d'en Pepe Angeles.

APOLO.—Diumenge va despedir-se la companyia Rojas, obtenint justes ovacions amb *El campanero de San Pablo* i amb el dramet socialista *Los convencidos*, que agradà força.

—Un espectacle exòtic, que promet veure's molt concorregut, ha seguit a la temporada de melodrama. Ens referim a la companyia de teatre japonès, qual debut s'anunciava per a ahir, dijous. Segons cartells, formen el programa un grapat d'atraccions molt originals i molt vistoses, presentades amb un luxe espeterrant.

Esperem admirar tanta bellesa, per a parlar-ne amb el deteniment que la cosa es mereixi.

MUSICA

Concerts de musica de càmera

El diumenge passat, en l'elegant sala de concerts de l'«Academia Granados», va celebrar-se el dècim de la serie corresponent al mes de Desembre.

De l'execució del programa n'estaven encarregats la senyora F. Vidal (violoncel·lista), el senyor Vives (pianista) i el senyor M. Parelló (violinista).

La primera part estava dedicada a Beethoven—gran trio en si bemol, op. 97;—la segona a S. Bachmaninow—trio elegíac, op. 9,—i la tercera a F. Schubert—trio en si bemol, op. 99.

El notable tercet va interpretar aquestes peces amb una claredat de dicció i una brillantesa d'execució verament esquisides. Poques vegades, en nostra ciutat, el gran Beethoven ha sigut tractat amb més respecte i amb un tant gran zel com diumenge en la sala Granados. Les dificultats del gran trio foren vençudes sense esforç, acreditant-se tots, especialment el senyor Vives, ja que la seva part és formidable, de concertistes perfectes.

En el trio elegíac de Bachmaninow, nou a Barcelona, va produir molta sensació.

La senyora Vidal, en el violoncel·lo, estigué molt bé. El seu art i la seva afinació la posen en un lloc preeminent entre'ls musics de casa nostra. D'en Parelló, sols cal remarcar que cada dia ens agrada més; diu com ningú, fraseja admirablement i en els passatges de força sab trobar una intensitat de to meravellosa.

Dels tres concertistes no pot dirse'n altra cosa sinó, que formaren un conjunt francament emocionant i ben digne de les ovacions que'l públic els hi tributà el diumenge.

«DEL DICHO AL HECHO»...

—Abocal... On vas amb aqueixes miseries?

—Oh, noi, no sé si ho sabs que, «per l'Abri, cada gota en val mil»...

EN LA CASA DE LA CARITAT

També diumenge passat, a la tarde, va celebrar-se, a la Casa de la Caritat, una festa molt simpàtica. La «Schola Orfeònica», dirigida per Artur Marcet, va donar un concert, cantant amb veritable art un programa esquisit.

També l'orquestra de la Casa de Caritat, dirigida per Emili Bordas, prengué part en la vetllada, interpretant obres de Haendel, Mendelssohn, Boccherini i Brahms, gairebé amb la maestría de veritables professors. La festa resultà esplèndida i els asilats tingueren ocasió de fruit unes hores de pura joia.

Cal felicitar amb tota l'ànima als organitzadors d'aqueixos festivals, que, après d'ésser educadors, contribueixen a endolcir la vida dels infants amb qui la societat està en deute.

NOTES DEPORTIVES

FOOT-BALL

El diumenge passat va celebrar-se en el camp del «Barcelona» el *match* entre aquest agrupament i el «Casual». El *team* formidable que presentava'l primer va batre's les galtes amb el segón. Fou, aquell partit, com una segona presa d'Àndròpolis. Els turcs, per xò, es portaren heroicament, i, amb uns davanters més enèrgics, podien haver salvat l'honor. Els set *goals* del «Barcelona» contra'l zero del «Casual» diuen de quina part estava la raó i l'auxili del déu de les batalles.

I fins diumenge vinent, en que's veuràn les cares els irreconciliables enemics, l'«Español» i el «Barcelona», si les malvolences no follen abans d'hora, aquest encontre èpic.

L'intrèpid *Gacetilla*, d'*El Liberal*, se'ns ha enfadat de mala manera per una trista broma que li hem gastat, amb motiu d'haver confós El Salvador (república) amb San Salvador (capital). I ens diu *fieles súbditos de López*, i atribueix an el nostre editor una *coladura*, com diu ell, que és un xisto detestable que saben tots els que han estat en una casa de dispeses. Reflexioni en *Gacetilla*, que un ironista, encara que siga el pitjor de la premsa cotidiana, ha de tenir més calma. Avui per a tu i demà per a mi. Després, ell, que aneu a saber de qui és súbdit—de moment ho és de la seva bilis,—té que pensar que, dirigint-se al propietari d'un periòdic per a venjar-se d'una humorada d'un redactor, és un procediment que, si nosaltres l'apliquéssim, no seria pas *El Liberal* qui ho agrairia an en *Gacetilla*. Estaria fresc aquell diari si cada cop que'l seu *espigolador* formidable molestés a algú, atribuïssin al seu gerent o propietari *jaleonades* pèssimes. No, nosaltres som més sincers. Prou pena té *El Liberal* en tenir un xistós que, per a sincerar-se d'un lapsus geogràfic—en aquests casos els discrets callen,—esmerci un terç de columna i tres títols—*Confusión explicable*, *La infalibilidad y la coladura* i «*Mot de la fin*»,—que, malaguanyats!, servirien perfectament per a una altra Enriqueta Martí. Fixis, *Gacetilla*, que per a defensar l'honor professional no hi hà necessitat d'espantar a les criatures.

A Valencia, la policia va agafar a un xicotet com d'uns dotze anys, que anava molt ben vestit, amb la seva marinera i el seu pantaló curt.

El públic que presencià la detenció féu sentir la seva protesta, creient que la policia s'havia equivocat.—No és estrany. S'equivoca tantes vegades!..

Però, ben garvellats els anys del noi, la marinera i el pantaló curt, va resultar que'ls anys eren 14; i si bé'l pantaló era, realment, curt, en canvi, el noi era extraordinàriament llarg.

Se tracta d'un perillós carterista que començà a *treballar* als nou anys...—tendra criatura!—que ha estat a París, Londres, Marsella i altres punts, i que, entre Madrid i Barcelona, porta ja sofertes 68 quinzenes.

Angel de Déu

Què fa la «Junta de Protecció a l'Infancia»?

Un noi destre i ben vestit,
que les carteres registra...,
educat i protegit,
fins pot arribà a ministre!

EL conegut dibuixant Llorenç Brunet està fent obra benemèrita. S'ha emprès la tasca d'arreglar obres d'art antic i portar-les a la «Conreria», un dels llocs més pintorescs dels nostres encontorns. Actualment en porta recollides algunes, que ha afegit a la seva col·lecció particular.

El museu en projecte, que's titularà *Cau de la Conreria*, conté, a hores d'ara, una permanent exposició d'obres del propi Brunet i alguns exemplars antics de veritable importància, essent varies les promeses de pròxims donatius.

Però ens sembla que'l *Cau de la Conreria* mereix despendre's totalment de la tutela dels frarots que allí resideixen. En Brunet, que és més amic dels de la *flamarada* que dels de la *cedra*, també ho creu així.

Caldria, doncs, per a aqueix nou temple de l'art, una barraca digna, ben independent dels dominis conventuals.

Per fortuna, a la comarca no hi falten homes de gust i de cabals, que podrien ajudar-lo an aqueixa noble i desinteressada tasca.

EL número vinent de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA serà especial, de doble nombre de planes i anirà totalment dedicat als *barris baixos* de Barcelona.

Tots els aspectes de la vida miserable i viciosa dels nostres ravals; tota la llaga purulenta, barreja de fam i d'ignorància, fecundadores del crim; tot el dolor que s'amaga en el cor del nostre baix poble, com en el de tota gran ciutat, quedaràn al descobert en aqueixes trenta-dues planes de que constarà el número i que constituiràn un document viu digne de guardar-se, una pel·lícula palpitant, dirigida més a la commiseració i a la pietat dels bons, que a la malsana curiositat dels lascius panxa-contentes.

Els millors dibuixants, especialistes en el genre, i les més triades firmes literàries de la nostra col·laboració, hi han posat curosament les mans, havent-se encarregat de la direcció el celebrat autor de *Sota Montjuic*, en Juli Vallmitjana.

Per l'originalitat del seu text, tant com per la viva cruesa de les seves il·lustracions, algunes d'elles a varies tintes, no dubtem que'l número d'*Els barris baixos* s'ha de fer interessant als nostres estimats llegidors.

Queden advertits, i fins al divendres que ve.

LES sufragistes angleses continuen fent desgracies en anglès. Fa pocs dies, amb una sang freda verament britànica, varen ferar amb cadenes les portes del local on se celebrava un míting que elles consideraven contrari als seus propòsits, com anteriorment havien calat foc a una casa del comtat de Surrey.

Se veu que aquestes angleses,
quan se volen fer la llei,
són dones que no respecten
ni a su Papa ni a «Surrey».

TORNA a parlar-se amb molta insistència de treure els actuals encants de Sant Antoni i portar-los...

A on, gran Déu!, a on?

En això és en lo que no estàn d'acord les eminències edilícies. Uns proposen instal·lar-los prop de la Sagrada Família, i, altres, a la Creu Coberta.

—Rès de creus!—diuen uns tercers.—Això fa clerical i Barcelona no n'és!—

Tot són raons ben atencibles.

A on els portarem, doncs, que'ls trastos hi càpiguen, i els veïns els vulguin, i els encantistes s'hi conformin?

Hi hà una fòrmula que, agermanant la tradició amb la modernitat, podria donar la solució del problema.

Aquesta solució és tornar-los allà on havien sigut tants anys: a les voltes dels encants.

Avui en aquells barris hi hà un carrer llarg i espaiós, i a on no és fàcil que'ls veïns es queixin, per la senzilla raó de que està quasi tot ell per edificar.

Si la fòrmula s'acceptés, fins tindria tot el caràcter d'una reivindicació.

La reivindicació dels draps i ferro vell.

No cal pas que ningú es trenqui més el cap cercant lloc a propòsit per a la nostra fira de Belcaire.

Per dret propi té son lloc,
avui que tot lo antic torna,
a les voltes dels encants
i amunt, cap a la reforma!

ENTRE en Sostres i el gran Mir
segueix la tivantó igual...
Prò... que no hi hà cap banquet
a punt, per a fer les paus?

ADÉMÉS del Sant Crist de Balaguer i les estrenes d'en Gual, s'ha descobert un altre medi per a fer ploure, més eficaç que'l que pronostiqui en Dionís Puig que no plourà.

Es, el tal medi, anunciar pels carrers i carrerons, places i cantonades, que en la plaça de braus se'n correràn del senyor Miura.

6 MIURAS 6

I no falla: aigua i torejadors ferits.
És provat.

ELS diaris oficials són molt bromistes.

Com tots vostès recordaràn, a l'acabar-se la setmana passada, el cavall que montava don Anfós XIII féu un salt de moltó i S. M. caigué de nassos, produint-se diverses contusions.

Doncs, bé; donya *Gaceta*, a l'endemà, deia:

«S. M. el Rey, Don Alfonso XIII (q. D. g.), no ha sufrido novedad».

Carai! Pot-ser volfen que hagués caigut d'un quint pis i s'hagués trencat els òssos.

EN Salvadoret Alarma gambava, com sempre, agitat i nerviós, pel passeig d'Isabel II. Sortia de l'estació de França. L'aturem.

—D'on veniu, mestre?

—De Figueres; de preparar un espectacle a l'aire lliure, que volen fer per la festa major.

Un espectacle a l'aire lliure?... Ja't tinc!—varem pensar.—El decorat, doncs, d'*Edip Rei* i de *L'Arlesiana*, que's representaràn a Figueres per Santa Creu, serà dels eminents escendògrafs Moragas i Alarma...

Que no deixa d'ésser una garantia d'èxit.

EN una de les darreres sessions municipals, un regidor, en ple debat, va citar an en Voltaire i an en Max Nordau.

Com que aqueixa gent edilesca no fa mai rès per rès, és de presumir que les cites de referencia les faria amb *segones*.

L'idea de l'espavilat regidor és que demà, en justa correspondència, en Max Nordau i... en Voltaire parlin d'ell.

BELLA-SAMATRUQUIS

Cansada de rentar plats
va entrà a les «varietés»,
i ara diu que fa els diners
a grapats.

Perquè, presentar-los factura per una senzilla cita, no creiem que ho faci..., què dimoni!

L'altre dia varen apaliçar al municipal que vigila el carretó dels goços. Això ens recorda que llegírem que un de falder va menjar-se cinc bitllets de cent pessetes. Ja és menjar!

Pobre cà, si se les menja propietat dels qui el defensaren contra els llacers del carretó.

La veritat: en comptes de criar goços valdria més que aquestes ànimes sensibles pugessin infants. Són més bonics, i, ben criats, no mosseguen.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Acaba de sortir la segona edició de la
interessant obra d'en Juli Vallmitjana

SOTA MONTJUIC

Un volum en 8.^u

Ptes. 2

OCASIÓ! ■ Tota una biblioteca per 3'50 pessetes

LOT N.º 1

	Ptes.
<i>Pompeius Gener.</i> —El patró Pe- re March	1
<i>J. Ferràn Torres.</i> —Llibre de l'actor	1
<i>Herman Sudermann.</i> —La felicitat en un recó	2
<i>R. Ramón i Vidales.</i> —El «cu- rander» nou	1
<i>J. Puig i Ferrer.</i> —L'Ignos- centa	1
<i>J. Burgas.</i> —Ombres d'amor	1
<i>Enric Irving.</i> —El Teatre tal com és	1
<i>J. Renard.</i> —Pèl de panotxa	1
<i>Maurici Donnay.</i> —Educació de Príncep	2
<i>G. A. Caillavert i Robert de Flers.</i> —L'amor vetlla	2
<i>André Rivoire.</i> —El bon rei Da- gobert	2
<i>Carles Goldoni.</i> —La malalta fin- gida	2

Totes 12 obres, que valen 17
pessetes, per UNA pesseta

LOT N.º 2

	Ptes.
<i>Molière.</i> —Les precioses ridí- coles	1
<i>M. Folch i Torres.</i> —L'oncle rector	1'50
<i>R. Campmany i C. Giralt.</i> — Total, res	1
<i>Joan Maragall.</i> —Elogi de la poesia	1
<i>A. Cantallops.</i> —Un home ex- perimentat	0'25
<i>Ferràn Agulló i Vidal.</i> —El somatén de Girona	1
<i>Paul Gavault.</i> —La xacola- tereta	2
<i>Félix Duguesnel.</i> —Por!	0'50
<i>Enry Arthur Jones.</i> —Els hi- pòcrites	2
<i>J. Puig i Ferrer.</i> —Drama d'humils	1
<i>Robert Bracco.</i> —Nit de neu	1
<i>Gabriel Timmory.</i> —L'agri- cultor de Xicago	1'50

Totes 12 obres, que valen 13'75
pessetes, per UNA pesseta

LOT N.º 3

	Ptes.
<i>Enry Arthur Jones.</i> —La vic- toria dels flisteus	2
<i>Manel Folch i Torres.</i> —De bon tremp	2
<i>R. Ramón i Vidales.</i> —El res- taurant de la platja	1
<i>Tristàn Bernard.</i> —L'intrús	2
<i>J. Morató.</i> —Les angunies del repòs	2
<i>Pompeius Gener.</i> —Pensant, sentint i rient	2
<i>Pompeu Crehuet.</i> —Fontale- gría	1'50
<i>A. Butti.</i> —Flames en l'om- bra	2
<i>Carne Karr.</i> —Els ídols	1
<i>Eurípides.</i> —Alkestís	2
<i>R. Suriñach Senties.</i> —L'únic consol	1
<i>Nadina Kolowrat.</i> —Un retrat	0'75

Totes 12 obres, que valen 19'25
pessetes, per UNA pesseta

LOT N.º 4

	Ptes.
<i>Pere Manaut.</i> —L'abim	2
<i>Robert de Flers i G. A. Cai- llavert.</i> —L'ase d'en Buri- dàn	2
<i>Carles Dickens i Nicolau Go- gol.</i> —Els mestres contis- tes	1
<i>J. Pous Pagès.</i> —Scherzo	0'75
<i>Sòfocles.</i> —Èdip Rei	2
<i>Felip Palma.</i> —L'enrenou del poble	1

Totes 6 obres, que valen 8'75
pessetes, per 0'50 pessetes

El pròxim divendres, dia 11 d'Abril, sortirà el número extraordinari de
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

dedicat als

Barris baixos de Barcelona

dirigit per en JULI VALLMITJANA

Coberta a tres tintes per R. Canals, coloborant-hi, además, els senyors

Pascal Monturiol, germans Oslé, Antoni Ferré, Joan Borràs, Josep Aguilera, Emili Tersol, Josep Costa, Bon i altres,
i els escriptors P. Bertrana, Gabriel Alomar, Santiago Rusiñol, Marius Aguilar, Romà Jori, Nogueras Oller, Josep Burgas,
J. Francesc Guibernau, Reventós, Jeph de Jespus i altres.

32 planes * 20 cèntims

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

ELS AMORS DE L'ESTEVET

L'Estevet és un jove lluit que dedica tots els dies de la setmana als seus amors.

El seu amor del dilluns és la bicicleta.

El seu amor del dimars són els patins.

El seu amor del dimecres és l'esport nàutic.

El seu amor del dijous és la caça.

El seu amor del divendres és la pilota.

El seu amor del dissabte és l'aviació.

I el seu amor del diumenge és el «boy-scoutisme».

Fins que, a l'últim, li ha de di el «seu amor» veritable: —Quin dia estaràs per' mi?...